

Marianne Theunissen

Mensen versmelten met objecten

Visueel kunstenaar Marianne Theunissen (1960) is een artistieke duizendpoot. Ze beeldhouwt, schildert, maakt installaties en doet performances. Centraal in haar werk staat de verhouding van mensen met objecten. Haar fascinatie voor de impact van voorwerpen op de mens leidt tot een constante zoektocht naar expressievormen. Deze sijn pelen door tot in haar beeldende kunst-lessen aan de Rietveld Academie.

Tekst Heidi Vandamme | Foto Gert Jan van Rooij

We treffen elkaar op gepaste afstand in haar atelierwoning in Tetterode, een voormalige lettergieterij uit 1898 in de oude Kinkerbuurt in Amsterdam. Het imposante monument werd veertig jaar geleden gekraakt. Met zijn 11.000 m² is dit woon-werkcomplex het grootste van de hoofdstad. Het geeft onderdak aan honderdvijftig veelal creatieve bewoners.

Mens versus object

Aan het begin van haar kunstenaarsloopbaan schilderde Marianne. Ze kreeg er zelfs prijzen voor, maar voelde zich er niet goed bij, want ze had continu het gevoel dat ze iets anders moest doen, in een meer direct/fysiek contact met de wereld om haar heen. In de straten van Barcelona, waar ze een tijdje woonde, raakte ze gefascineerd door de 'materialiteit' van de stad. Dit bracht haar op het idee om lichtdrukken te maken. De techniek, waarbij papier wordt belicht met uv-licht, reduceert bewegingen en handelingen tot vage contouren.

Haar interesse in filosofie bracht haar op de vraag hoe je je als mens verhoudt tot objecten. Marianne licht toe: 'Veel mensen ervaren een spirituele relatie met de natuur. Een dergelijke band hebben ze doorgaans niet ten opzichte van voorwerpen.' Om dit gegeven te onderzoeken,

ontwikkelde ze samen met haar partner Chris Baaten de 'biosonische meubel-training'. In deze 'absurdistische choreografie voor mensen en voor dingen' stelden de twee makers zich als taak om te luisteren naar wat het meubilair wil, om zo de veronderstelde hiërarchie van de mensen opzichte van objecten te doorbreken. In veel van haar tekeningen versmelt ze mensen met objecten en verlengt ze zo de eigen contour. Zelfs tijdens haar lessen aan de Gerrit Rietveld Academie werkt ze met dit gegeven: op gezette tijden nodigt ze haar studenten uit om samen met haar oefeningen te doen om hen bewust te maken van de objecten om hen heen, bijvoorbeeld hun eigen stoel.

Perfectionisme

Een bezoek aan de dalai lama in Ladakh in 2014 bracht haar tot een inzicht. Het viel haar op dat alle westerlingen tijdens het mediteren perfect rechtop zaten. Ze kreeg geen ruimte om haar heen, dat ze tijdens een wandeling in de bergen had gebroken, te strekken en verplaatste zich naar de deelnemersgroep 'met beperkingen', waar dit streven helemaal niet speelde. Hoewel ze zichzelf ook perfectionistisch vindt, ontwikkelde ze er een aversie tegen perfectionisme. Twee tot drie keer per week doet ze in

haar eentje thuis twee uur lang – 'tot ik overal ben geweest in mijn lichaam' – intensief yogaoefeningen. Daar zitten ook zelfbedachte bewegingen bij. 'De kunst is om in het moment te zijn en niet iets perfects na te streven, want dat leidt af en vormt een belemmering.' Ik spreek mijn bewondering uit voor zoveel discipline: voor een perfectionist lijkt me dat geen gemakkelijke opgave.

Spirituele objecten

De pandemie zette in 2020 een streep door Mariannes plan om opnieuw naar Japan af te reizen. Ze zou er een nieuw project doen in samenwerking met een andere kunstenaar. 'In Japan is er meer aandacht voor (alledaagse) dingen en hoe ze gemaakt zijn. Men denkt er dat sommige objecten spiritueel zijn. Dit komt voort uit het shintoïsme, een godsdienst waarin natuurgeesten horen bij een bepaalde plek of zich vereenzelvigen met objecten.' In hun project willen ze onderzoeken hoe *objets trouvés* – gevonden voorwerpen zoals luciferdoosjes, een wiel en flesjes – veranderen wanneer ze zich bevinden in een omgeving waarin ze niet thuishoren. Ook willen ze er zelfgemaakte, papieren objecten, die met kleding te maken hebben, in de natuur leggen. De voorwerpen liggen al klaar in het atelier: een wit, opgevouwen overhemd en laarzen die er uitzien als verpakkingen. Soms voelt ze dat ze, behalve lesgeven, niet genoeg voor de maatschappij doet. Maar met de performances waar ze zich sinds twee jaar op heeft gestort samen met een collectief kan ze dingen aankaarten. Dat geeft voldoening. Zodra het weer kan, gaat ze hiermee door: 'Uiteindelijk doe je het voor je publiek.' 🎭

Stil uit een performance met Self Luminous Society.

Meer over het werk van
Marianne Theunissen
mariannetheunissen.nl